

1.1 Grote projecten

Inleiding

Met verschillende grote projecten wordt invulling gegeven aan de opgaven van de Provincie Zeeland. De grote projecten bedienen daarbij veelal meerdere maatschappelijke doelen. Hoewel de projecten in aard en karakter sterk van elkaar verschillen, hebben ze met elkaar gemeen dat het gaat om politiek belangrijke projecten, waarbij het financieel om grote bedragen gaat. Daarom worden de grote projecten en daarbij behorende baten en lasten expliciet zichtbaar gemaakt in de begroting en jaarrekening. In verschillende mate bevatten de grote projecten ook financiële risico's. Doorgaans worden deze risico's opgevangen binnen de projecten. Als dit niet het geval is komen risico's nader aan de orde in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In 2020 zijn er grote projecten bijgekomen en afgesloten. Zo is het groot project Marinierskazerne op 10 juli afgesloten tegelijkertijd met het besluit van Provinciale Staten om in te stemmen met het compensatiepakket. Het project N290 Traverse Kapellebrug is bij de behandeling van de voorjaarsnota aangemerkt als groot project door Provinciale Staten. Eind 2019 waren al de projecten N673 Zanddijk en het Zeeuws Deltaplan Zoet Water toegevoegd als groot project.

Grote projecten

- Waterdunen
- Natuurpakket Westerschelde
- Thermphos
- Zeeuws Deltaplan Zoet Water (toegevoegd november 2019)
- N673 Zanddijk (toegevoegd november 2019)
- N290 Traverse Kapellebrug (toegevoegd mei 2020)
- MAR-kazerne (afgesloten in juli 2020)

Mijlpalen 2020

- Waterdunen: getijdenduiker volledig operationeel en voortgang inrichting plangebied
- NPW: voortgang in uitvoering Hedwigepolder, Bath, Ossensisse en Zimmerman
- Thermphos: voortgang in de sanering
- MAR-kazerne: Rijksbesluit niet doorgaan Marinierskazerne en hiertoe een compensatiepakket voor Zeeland vast te stellen

(Voor de projecten Zeeuws Deltaplan Zoet Water, N673 Zanddijk en N290 Traverse Kapellebrug waren in de begroting 2020 nog geen mijlpalen opgenomen)

Uitgangspunten grote projecten

- Versterking kaderstellende en controlerende rol PS
- Afspraken vastgelegd in Kader Grote Projecten
- PS bepalen typering project als "groot project"
- Opdracht wordt in startnotitie vastgelegd
- Vier keer per jaar wordt gerapporteerd
- Besluitvorming PS bij afronding projectfase

Kader grote projecten

Het Kader Grote Projecten beoogt de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten voor de grote projecten te versterken. Om vast te stellen of het Kader Grote Projecten in de praktijk afdoende functioneert dienen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten jaarlijks gezamenlijk stil te staan bij de sturing op grote projecten en de mogelijkheden om de werking van dit kader te verbeteren.

Waterdunen

Omschrijving

Het project Waterdunen is een grote gebiedsontwikkeling van ruim 350 ha ten westen van Breskens. Kustversterking gaat hier gepaard met hoogwaardige verblijfsrecreatie en natuur- en landschapontwikkeling. Het is daarmee te beschouwen als een voorbeeld van de Deltawerken 2.0. Waterdunen is een aansprekend project, waarin de kernwaarden van de Provincie tot uitdrukking komen: concreet, inspirerend, kleurrijk, eerlijke samenwerking, dienstverlenend, ambitieus, dynamisch en zelfverzekerd. Het wordt een bijzonder en aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten, met een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio. Waterdunen draagt met de getijdennatuur bij aan het natuurherstel van de Westerschelde. Vanaf 2013 wordt gewerkt aan de daadwerkelijke aanleg. Het grootste gedeelte van de (grond)werkzaamheden heeft al plaatsgevonden. Waterdunen is al duidelijk zichtbaar in het landschap.

Doelen

Het doel van Waterdunen is drieledig:

- Een oplossing voor kustveiligheid. Duinen en dijken ter hoogte van Breskens vormen één van de Nederlandse zwakke schakels. Met de gekozen wijze van kustversterking is de veiligheid voor 200 jaar gegarandeerd[1];
- Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorregebied, draagt Waterdunen bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde;
- Door de combinatie van kustversterking, (recreatie) natuurontwikkeling en hoogwaardige verblijfsrecreatie ontstaat een voor recreanten uiterst aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten. Dit zal leiden tot seizoenverlenging en een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio.

Bovenstaande doelen bereiken we in samenwerking en afstemming met de andere bij Waterdunen betrokken partijen (Waterschap Scheldestromen, Gemeente Sluis, Het Zeeuwse Landschap en Molecaten) en met de omgeving.

[1] Deze doelstelling is vastgesteld in het kader van het project *Zwakke Schakels* op basis waarvan de kustversterking bij Waterdunen is uitgevoerd. Inzichten over klimaatontwikkeling wijzigen echter voortdurend. Het is de vraag of deze stelling – veiligheid voor 200 jaar - ook in de toekomst houdbaar blijft.

Acties

In 2020 zijn de volgende werkzaamheden en acties gerealiseerd:

- het onderzoek naar het volledig operationeel krijgen van de getijdenduiker is afgerond;

[De getijdenduiker functioneert nu nog niet volautomatisch, om dit mogelijk te maken moet de getijdenduiker worden geoptimaliseerd. Hiervoor heeft een extern bureau in samenwerking met waterschap en provincie onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is afgerond en de resultaten zijn eind december 2020 bestuurlijk gedeeld. Een definitief eindrapport met de resultaten wordt begin 2021 verwacht. In 2021 dienen afspraken te worden gemaakt over de aanpassing van de getijdenduiker met het bijhorende beheer.

- de aanleg van de recreatieve paden op het toekomstig recreatieterrein zijn aangelegd;

[In Waterdunen worden door het gebied heen in overleg met de toekomstige beheerders de wandelpaden aangelegd. In 2020 is het wandelpad op het toekomstig recreatieterrein aangelegd en zijn de werkzaamheden aan de boulevard afgerond. Het wandelpad met de bijhorende informatievoorzieningen op het toekomstig terrein van de natuurbeheerder worden in 2021 afgerond.]

- de overdracht van de gronden en het beheer aan de partners, en;

[De provincie kan op basis van de contractuele afspraken met de betrokken recreatieondernemer de gronden overdragen zodra de omgevingsvergunning onherroepelijk is. De recreatieondernemer heeft

eind december 2020 de omgevingsvergunning ingediend. De verwachting is dat gronden in 2021 kunnen worden overgedragen. Met de betrokken natuurbeheerder worden in 2021 afspraken gemaakt voor de overdracht van de gronden en bijhorend beheer.]

- de communicatie over de uitvoering en beleving van Waterdunen.

[Met de betrokken partners is, met inachtneming van de beperkingen die er waren door de coronamaatregelen, gewerkt aan de communicatie over en voor Waterdunen. Zo is de bezoekersinformatie die nodig is bij opening van de wandelpaden verder uitgewerkt. Daarnaast zijn de omgeving en stakeholders geïnformeerd over Waterdunen middels website en nieuwsbrief.]

Risico's

Ook in 2020 is het risicodossier minimaal driemaandelijks geactualiseerd. De risicoanalyses leiden tot een optimalisatie van de beheersmaatregelen en vormen de input voor het benodigde bedrag voor onvoorzien in de GREX. De risicoanalyse vormt tevens input voor de planning, waardoor helder wordt wat het effect zal zijn van risico's op de planning. De belangrijkste risico's voor de uitvoering van het project Waterdunen zijn opgenomen in de GREX.

De risico's voor de beheerfase zijn meegenomen in de berekening van het provinciaal weerstandsvermogen en zijn geen onderdeel van de GREX.

Genomen besluiten

De scope van het project Waterdunen is vastgelegd in het inrichtingsplan (Gedeputeerde Staten, 2009), dat als onderlegger heeft gediend voor het door Provinciale Staten op 1 oktober 2010 vastgestelde inpassingsplan. Als gevolg van grondonderhandelingen en een nadere detaillering richting uitvoering heeft een aantal wijzigingen in de scope plaats gevonden, die in de 1e herziening van het inpassingsplan (PS, 13 december 2013) zijn vastgelegd. In de PS vergadering van 4 november 2016 is de GREX 2017 vastgesteld, waarin de knip tussen uitvoering (GREX) en beheer (provinciale begroting) is geëffectueerd. De laatst vastgestelde GREX 2021 dateert van de PS vergadering van 18 december 2020.

Natuurpakket Westerschelde

Omschrijving

Het programma Natuurpakket Westerschelde richt zich op het realiseren van 600 ha estuariene natuur, volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005), in lijn met de ontwikkelingsschets 2010. Het belangrijkste beoogde effect is natuurherstel van de Westerschelde. Het zal nog geruime tijd duren voordat definitief vastgesteld kan worden of alle beoogde estuariene natuur ter plaatse is gerealiseerd. In de loop van de jaren is het programma geleidelijk aan via de planvoorbereidingsfase in de uitvoeringsfase terecht gekomen en is voor een deel van de projecten de nazorgfase aangebroken. Daarnaast worden de economische en maatschappelijke effecten van de nevenopgaven landbouw flankerend beleid, de ontwikkeling van een Grenspark en de impuls voor de gemeenten Hulst en Sluis steeds meer zichtbaar.

Doelen

Het realiseren van ten minste 600 ha estuariene natuur conform de Herijking Natuurpakket Westerschelde:

- Hertogin Hedwigepolder (350 ha);
- Uitbreiding Zwin (22 ha);
- Middengebied Waterdunen (121 ha) en Perkpolder (35 ha);
- Buitendijks (5 deelprojecten 130 ha);
- Landbouwflankerend beleid (projecten en grondruilbank);
- Overige afspraken (Grenspark, regionale impuls Hulst en Sluis).

Afgeronde acties: Afgerond zijn de projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek en Zwin.

In totaal is hiermee 117 ha (van de 600 ha als einddoelstelling) gerealiseerd.

Acties

In 2020 zijn de volgende acties gerealiseerd:

- Afronding van het natuurgedeelte van het deelproject Waterdunen (zie betreffend groot project);
- Opvolgen van realisatie van de projecten Hedwige, Bath en Ossenissee conform planning bij gunning;
- Voortgaan met de voorbereiding van het project Zimmerman en uitwerken optionele projecten;
- Vergunningprocedures in verband met recreatieve voorzieningen en verlenging van de looptijd van de vergunningen;
- Voorbereiden van nadere afspraken met het ministerie van LNV in verband met de nazorgfase (2023-2025);
- Opvolgen schadeloosstellingsprocedure inzake Hedwigeproject;
- Invulling geven aan de overige afspraken (landbouwflankerend beleid, Grenspark, regionale impuls Hulst en Sluis).

Risico's

- Een politiek/bestuurlijk risico voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Provincie is dat de afgesproken 600 ha estuariene natuur niet wordt gerealiseerd;
- Er zijn juridische risico's die de realisatie van projecten in gevaar kunnen brengen, variërend van het niet verkrijgen van vergunningen, het niet voldoen aan vergunningsvoorwaarden etc. In de loop van 2019 zijn PFAS en de vernietiging van de PAS door de Raad van State er bijgekomen. Op dit moment brengt dit de doelstellingen nog niet in gevaar;
- Er zijn risico's op meningsverschillen tussen stakeholders waardoor de realisatie van het programma in gevaar komt.

Genomen besluiten

- Besluit 7 oktober 2005 Voorstel PS invulling Schelde Estuarium;
- Besluit 30 januari 2006 Convenant Rijk en Provincie Natuurpakket Westerschelde;
- Brief van 8 november 2016 over de voortgang van het NPW programma aan PS;
- Brief van 7 september 2017 Nota herijking Natuurpakket Westerschelde aan PS.

MAR-kazerne

Omschrijving

Dit project omvatte de beoogde verhuizing van de nu in Doorn gevestigde Van Braam-Houckgeestkazerne en het Logistiek Complex Maartensdijk naar de nieuw te realiseren Michiel Adriaanszoon de Ruyter Kazerne (MAR-kazerne), conform het in 2012 genomen Rijksbesluit en de met het Rijk in 2014, 2015 en 2016 gesloten overeenkomsten.

Doelen

Het doel van het project MAR-kazerne was om in nauwe samenwerking met contractpartners Gemeente Vlissingen en Waterschap Scheldestromen:

- De door de Provincie gedane toezegging, om de gronden om niet en bouwrijp aan te leveren, gestand te doen;
- Defensie in staat stellen de kazerne zo snel mogelijk, tegen zo laag mogelijke kosten en met draagvlak binnen de regio te realiseren;
- Maximalisatie van de (economische en maatschappelijke) effecten van de kazerne voor de Zeeuwse samenleving te bewerkstelligen.

Op het moment dat het eerste projectdoel bereikt was (na het aanleveren van de grond, het afkopen van het bouwrijp maken, c.q. uitvoeren van de vierde overeenkomst, en het realiseren van de wegonstluiting en nutsvoorzieningen), zou een expliciet keuzedocument worden opgesteld over de wijze van voortzetting van het project, gericht op de twee resterende doelen.

Acties

In februari 2020 werd bekend dat het kabinet voornemens was om de marinierskazerne alsnog niet naar Vlissingen te verplaatsen. Daarbij is aangegeven dat een compensatiepakket opgesteld moest worden, dat minimaal met de marinierskazerne vergelijkbare sociaal-economische effecten voor Zeeland en Vlissingen zou hebben. In juli is overeenstemming bereikt tussen de regionale partijen en het Rijk over een dergelijk compensatiepakket, onder de titel Wind in de Zeilen.

Op de voorgenomen acties uit de Begroting 2020 voor de MARKAZ is daarom geen uitvoering meer gegeven.

Risico's

Het project is afgesloten.

Genomen besluiten

Met het vaststellen van het statenvoorstel 'Compensatiepakket Marinierskazerne' op 10 juli 2020 is het groot project Marinierskazerne afgesloten.

Thermphos

Omschrijving

In 2012 is Thermphos failliet gegaan. Thermphos was de enige overgebleven fosfor producent in Europa. Het is de eerste en enige locatie ter wereld waar het fosfor(slik) ook echt wordt opgeruimd. Dat blijkt een stuk weerbarstiger dan verwacht.

In 2014 is door Provincie Zeeland en destijds Zeeland Seaports (ZSP) een deal met curatoren gemaakt. Er is uit de boedel een bedrag ad € 35 miljoen ontvangen voor de fase van veiligstelling van het Thermphos terrein. Dit houdt in het opruimen van de fosfor en het (bereikbare) radioactieve materiaal. Hier tegenover staat dat alle verplichtingen van de curatoren zijn overgenomen. Ten behoeve van de sanering heeft ZSP een dochtermaatschappij opgericht: Van Citters Beheer B.V. (VCB). VCB heeft een projectorganisatie, die de uitvoering van de werkzaamheden aanstuurt.

Voor de uitvoering van de saneringsactiviteiten werd in 2014 een Turnkey-overeenkomst (TKO) met een aannemerscombinatie afgesloten. Daarbij werd afronding voorzien in mei 2016. Door diverse problemen is deze datum ver overschreden. In maart 2017 heeft VCB besloten te TKO te ontbinden en is er een nieuw Plan van Aanpak opgesteld, gebaseerd op een totale sanering van het voormalige Thermphos-terrein.

Het kabinet heeft in 2017, naar aanleiding van vragen vanuit Zeeland, besloten een commissie onder leiding van de heer Samsom in te stellen om onderzoek te doen naar de sanering van het Thermphos-terrein en te bezien of en zo, ja welke Rijksbetrokkenheid wenselijk is. Op 30 juni 2017 heeft de commissie haar opdracht ontvangen en die vervolgens vanwege de urgentie die werd gezien in zeer hoog tempo uitgevoerd. Op 23 augustus is het advies van de Commissie Samsom, onder de titel 'Saneren doe je samen', aan de Tweede Kamer en de Provincie Zeeland gestuurd.

Als uitvloeisel van het rapport Samsom is in december 2017 door het Rijk, NV Zeeland Seaports en de Provincie Zeeland de financiële overeenkomst sanering Thermphos ondertekend. In deze overeenkomst hebben de drie partijen afspraken gemaakt over het ter beschikking stellen van een taakstellend budget van € 129,5 miljoen. In deze overeenkomst is in artikel 5 opgenomen dat financiële tegenvallers en meevallers ten opzichte van het taakstellende budget door Partijen in gelijke delen, namelijk ieder voor 1/3 deel, worden gedeeld. Door ondertekening van de financiële overeenkomst staat de Provincie Zeeland bij de sanering Thermphos dus voor 1/3 garant voor eventuele tegenvallers, die de risicoreserve van € 17,8 miljoen (als onderdeel van het totale taakstellende budget 129,5 miljoen) te boven gaan. Begin 2018 is de Samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen gesloten en zijn de benodigde middelen daadwerkelijk beschikbaar gekomen. Gezien de financiële bijdrage en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mee- en tegenvallers zal de Provincie als mede-opdrachtgever moeten sturen op de opdracht voor de sanering, de kosten en de risicobeheersing. Om hieraan invulling te geven worden kwartaalrapportages opgeleverd door Van Citters Beheer. Samen met het Rijk (ministerie van I&W) en inmiddels (na de fusie van Zeeland Seaports) North Sea Ports is verdere invulling gegeven aan de eisen die aan deze rapportages worden gesteld en zijn hierover afspraken in de Samenwerkingsovereenkomst opgenomen. Van Citters Beheer levert deze kwartaalrapportages en de stuurgroep 'Sanering voormalig Thermphos terrein' stelt de kwartaalrapportages vast, conform de afspraken in de Samenwerkingsovereenkomst.

Doelen

Het voormalige Thermphos terrein wordt door Van Citters Beheer gesaneerd conform het Plan van Aanpak.

Het doel van het Project is:

- a. het op een veilige en verantwoorde wijze ontvlechten, ontmantelen en slopen van de zich op het voormalige Thermphos terrein bevindende installaties en gebouwen, inclusief fundaties, wegen en ondergrondse infrastructuur tot een diepte van 2 meter onder maaiveld.
- b. het voormalige Thermphos terrein zodanig te saneren dat het terrein na afloop van de werkzaamheden geschikt is voor nieuwe uitgifte als haven- en/of industrieterrein milieucategorie 5. Hierbij is het uitgangspunt dat het terrein milieu- en omgevingsveilig is volgens geldende wet- en regelgeving en de bodemkwaliteit voldoet aan de klasse industrie.

Acties

- Van Citters Beheer in staat stellen de sanering onder de meest optimale omstandigheden de sanering uit te voeren. In 2020 zijn de saneringswerkzaamheden afgerond, op de nazorgfase van het project na.

[Van Citters Beheer voert de sanering uit in opdracht van de drie financierende partijen – Rijk, North Sea Port en de Provincie Zeeland]

- Tijdige financiering aan VCB door de drie financierende partijen.

[Na vaststelling door de stuurgroep 'Sanering voormalig Thermphos terrein' van de kwartaalrapportages van Van Citters Beheer worden per kwartaal ten laste van de voorziening Thermphos middelen beschikbaar gesteld]

- De speciaal voor deze sanering ingestelde stuurgroep en bestuurlijk overleg zullen aan de hand van maand- en kwartaalrapportages toezicht houden op de vastgestelde scope, planning, financiën en voortgang.

[De stuurgroep komt per kwartaal bijeen om de toezichtrol uit te oefenen en te zorgen dat na vaststelling van de kwartaalrapportages financiën beschikbaar komen voor de sanering.]

Risico's

De Commissie Samsom verwacht - met de nodige voorzichtigheid - dat voor de sanering in totaal €129,5 mln. benodigd is vanaf 1 april 2017. De Commissie baseert dat bedrag op de base case qua kosten uit het Fakton-rapport, € 106,5 mln., aangevuld met een risicoreserve van € 17,8 mln. en daarbovenop nog de indexering tot en met 2020 van in totaal € 5,2 mln. Het beeld van de commissie is dat hiermee een realistische kostenschatting is gepleegd. Aan de dekking van deze kosten dragen drie partijen bij: Provincie Zeeland, Rijk en North Sea Ports. De verdeling van de bijdragen is door de partijen vastgelegd in de 'financiële overeenkomst sanering Thermphos'.

Er is een risico van budget- en tijdsoverschrijding van de sanering. Indien één van deze of beiden plaatshebben dan zullen er meerkosten optreden. Deze worden dan door de drie financierende partijen ieder voor 1/3 gedragen. De Provincie Zeeland staat op dit moment garant voor een derde van deze optredende meerkosten.

Tot op heden zijn er geen meerkosten opgetreden en is de sanering per 31-12-2020 afgerond, op de nazorgfase van het project na. Meerkosten zijn niet meer aan de orde nadat per 31-12-2020 de sanering is afgerond. Uiterlijk eind februari 2021 zijn de geringe restwerkzaamheden afgerond en kunnen de gronden worden overgedragen ter herontwikkeling aan North Sea Port. Na een eerdere reductie van het restrisico medio 2020, is eind 2020 het totale restrisico in de provinciale paragraaf afgevoerd. De financiële afwikkeling zal conform het gestelde in de Samenwerkingsovereenkomst worden uitgevoerd.

Genomen besluiten

- Overeenkomst van oktober 2014 tussen curatoren Thermphos, Zeeland Seaports (ZSP) en Provincie Zeeland betreffende onder meer de sanering en opruiming van het bedrijfsterrein van Thermphos en de overdracht van rechten van erfpacht en opstal.
- Overeenkomst van oktober 2014 tussen ZSP en Provincie Zeeland, ter zake van de sanering van het Thermphos-terrein in Vlissingen.
- Op 16 juni 2014 hebben Provinciale Staten besloten geen bedenkingen te hebben tegen de overeenkomsten zoals die toen voorlagen.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 1,1 miljoen 18 november 2016.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 2,5 miljoen 13 januari 2017.
- Statenvoorstel Plan van Aanpak VCB 21 april 2017.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 4,5 miljoen van 9 juni 2017
- Statenvoorstel implementatie van het rapport 'Saneren doe je samen' (commissie Samsom) en de dekking van de provinciale middelen op 3 en 10 november 2017

Traverse Kapellebrug

Omschrijving

De Traverse Kapellebrug bestaat uit een langgerekte lintbebouwing met een zeer hoge verkeersintensiteit, waaronder veel vrachtverkeer. De hoge intensiteiten veroorzaken geluidhinder, trillingen, een moeilijke oversteekbaarheid en verkeersonveiligheid in de kern. De verwachting is dat de intensiteiten nog verder toenemen door uitbreiding van (logistieke) bedrijventerreinen nabij Hulst en de groei van de Antwerpse haven. Gezien het hoge aantal voertuigen van 11.500 per werkdag met 12% vrachtverkeer staat de leefbaarheid behoorlijk onder druk. Op basis van de uitvoeringsstrategie verhardingen zijn reeds de middelen geraamd voor de noodzakelijke renovatie van dit weggedeelte. We stellen voor om dit onderhoudsmoment aan te grijpen om een volledige rehabilitatie uit te voeren, zodat de kom van Kapellebrug veiliger gemaakt kan worden voor automobilisten, fietsen en voetgangers. In het totaalplan dat hiervoor uitgewerkt is voeren we maatregelen uit om de snelheid van het verkeer te verlagen en een eenduidiger verkeersbeeld te creëren. De gemeente Hulst draagt de lasten van de vervanging van de riolering en draagt € 200.000 bij aan het project voor perceelontsluitingen en groenvoorzieningen. Voor het benodigde investeringskrediet van € 5,6 miljoen is naast de reeds beschikbare middelen voor de renovatie (€ 2,3 miljoen), aanvullend € 3,3 miljoen benodigd uit de investeringsagenda. Na verwachte oplevering van het project in 2021 schrijven we het krediet vervolgens vanaf 2022 af in 35 jaar. Omdat onvoldoende capaciteit in de organisatie aanwezig is om het project te kunnen begeleiden en uitvoeren, is voor projectbegeleiding in het krediet een bedrag van € 0,6 miljoen opgenomen. Uit deze middelen trekken we voor het project ook een omgevingsmanager aan. De rehabilitatie brengt tevens met zich mee dat het toekomstig onderhoud van dit weggedeelte jaarlijks met € 6.000 toeneemt. Dat betrekken we in het assetmanagement. Mede door de financiële omvang, complexiteit en omgevingssensitiviteit voldoet het project volgens het handboek 'grote projecten' aan de kwalificaties van groot project. Wel stellen daarom ook voor om het project als zodanig te benoemen.

Acties

In 2020 zijn de volgende acties gerealiseerd:

- Opzetten projectorganisatie, w.o. een senior projectleider, samen met de gemeente Hulst.

De Projectleider vanuit de Provincie is reeds aangesteld. In het start overleg met de betrokken overheidsinstellingen (Gemeente Hulst, dorpsraad St-Jansteen, Waterschap en Provincie Oost-Vlaanderen) zijn de contactpersonen die het project zullen begeleiden reeds aangesteld.

- Overeenkomst afsluiten met de gemeente Hulst en enkele ondernemers langs het tracé.

Er zijn inmiddels overleggen geweest met de gemeente Hulst en verschillende ondernemers waarin het voorlopig ontwerp is gepresenteerd. Hierop is zeer positief gereageerd en is de verwachting dat wij op korte termijn het voorlopig ontwerp kunnen omzetten naar een definitief ontwerp. Daar de meeste ondernemers dagelijks bevoorrad worden zal in het contract met de uiteindelijke aannemer voor de Traverse Kapellebrug opgenomen moeten worden hoe deze zijn werkzaamheden zal afstemmen met de ondernemers m.b.t. bevoorrading en leveranties.

- Voorlopig ontwerp omzetten naar een definitief ontwerp.

Er is afstemming geweest met de gemeente Hulst, de dorpsraad St-Jansteen, Waterschap en de Supermarkt Plus betreffende het voorlopig ontwerp. Deze hebben aangegeven geen bezwaren te hebben. Dit betekent dat behoudens het verzoek vanuit de omgeving voor de aanleg van een fietstunnel er geen issues meer zijn voor vaststelling naar definitief ontwerp.

- Ondergrondse infra

Er is Klic-melding kadaster gedaan voor de ondergrondse infra binnen het werkgebied van de Traverse Kapellebrug. Dit betekent dat alle kabels en leidingen nu inzichtelijk zijn gemaakt en de betrokken Netbeheerders een verzoek tot aanpassing (VTA) of verzoek tot maatregelen (VTM) kan worden verstuurd. Na het versturen van deze verzoeken kan er een start overleg met de Netbeheerders worden ingepland.

- Ontwikkeling oplossing voor het doorgaand (vracht)verkeer dat tijdens de werkzaamheden niet door de kern kan rijden.

Er is met de Provincie Oost-Vlaanderen overleg geweest waarin het voorlopig ontwerp en voorlopige planning van de Traverse Kapellebrug is besproken. In dit overleg is afgesproken dat de wegbeheerder vooraf betrokken zal zijn met controle en vaststelling van omleidingsroutes over Belgisch grondgebied. De contactpersoon hiervoor is reeds aangesteld door de Provincie Oost-Vlaanderen.

De Gemeente Hulst en de dorpsraad St-Jansteen zijn reeds betrokken bij de ontwikkeling oplossing doorgaand verkeer.

Doelen

Het tot stand brengen van een duurzaam en integraal maatregelenpakket dat de verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers verbetert en de verkeersafwikkeling en doorstroming voor het gemotoriseerd verkeer vergroot.

Risico's

- Nadere detaillering van het project kan leiden tot een hogere raming van de kosten, temeer daar de verkeerssituatie complex is en er (nog) geen alternatieve omleiding is.

Behoudens het verzoek vanuit de politiek voor de aanleg van een fietstunnel zijn er geen openstaande issues voor vaststelling van het voorlopig ontwerp naar een definitief ontwerp. Het advies blijft vooralsnog vanuit de Provincie om geen fietstunnel aan te leggen. Dit betekent dat het budget dat is toegewezen vanuit de Provincie ruim voldoende is.

- Schadeclaims aan het tracé door gevestigde ondernemers vanwege omzetsderving.

Er zal hier intern overleg gepleegd dienen te worden voor een plan de campagne betreffende eventuele schadeclaims van ondernemers. Een mogelijkheid is dat de Provincie Zeeland vooraf een overeenkomst met de ondernemers uit de omgeving aangaat.

- Ontbreken gekwalificeerde interne projectleider tot op dit moment waardoor de planning in gevaar komt.

Een interne projectleider is reeds aangesteld.

Genomen besluiten

- N290 Traverse Kapellebrug benoemd als groot project.

Voorgestelde besluiten:

- Een krediet N290 Traverse Kapellebrug instellen ter grootte van € 5,6 miljoen, dat wordt afgeschreven vanaf 2022 in 35 jaar.

- Voor de dekking van de afschrijvingslasten in 2021 € 3,3 miljoen uit de investeringsagenda toevoegen aan de dekkingsreserve wegen, waaruit de afschrijvingslasten vanaf 2020 in € 35 jaar worden gedekt.

- De resterende € 2,3 miljoen wordt gedekt uit de reeds geraamde lasten voor de renovatiewerkzaamheden. Hiervan is reeds € 0,9 miljoen in het bestaande investeringskrediet opgenomen. De resterende € 1,4 miljoen is reeds beschikbaar binnen de stelpost 'afschrijvingen infrastructuur' en wenden we aan voor de dekking van de afschrijvingslasten.

- De jaarlijkse onderhoudslasten van de N290 Traverse Kapellebrug vanaf 2023 ophogen met € 6.000 en betrekken in de actualisatie van het assetmanagement.

Zanddijk

Omschrijving

De provinciale weg Zanddijk- Molendijk (N673) naar Yerseke kent in de huidige vorm ernstige knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en onderhoud. De N673 is gecategoriseerd als gebiedsontsluitingsweg (1 rijstrook per rijrichting, 80km/u) en van groot belang voor de ontsluiting van Yerseke en de (groeierende) bedrijvigheid daar.

De N673 heeft een aantal knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid, bereikbaarheid en onderhoud. Op de Zanddijk-Molendijk tussen de rijksweg A58 en de rotonde in Yerseke hebben vanaf 2008 in totaal 72 ongevallen plaats gevonden, waarvan 1 met dodelijke afloop en 12 met letsel. De N673 is op dit moment niet ingericht volgens de Basiskennmerken Wegontwerp van het CROW en de ontwerprichtlijnen behorend bij die functie. De weg en berm zijn te smal, bochten zijn te krap en op delen is sprake van een te steil talud. In verband met de (on)veiligheid is in september 2019 een maximumsnelheid van 60 km/h ingevoerd.

De N673 is ook een drukke weg: per dag passeren 9.580 (Zanddijk) motorvoertuigen (op basis van de verkeersstromenkaart 2018), waaronder veel vrachtwagens (circa 15%). Volgens de verkeersprognose zal het verkeer tot 2030 groeien tot ca. 12.000 mvt/etm. Dit komt vooral voort uit een verdere uitbreiding van de bedrijventerreinen. Verder is de N673 niet overal meer in beste doen: op meerdere plekken is sprake van scheuren in het wegdek en de fundering. Dit leidt tot hoge onderhoudskosten.

De genoemde knelpunten zijn van dien aard, dat de N673 door Gedeputeerde Staten in 2017 in de top 3 is geplaatst van Zeeuwse wegen die met voorrang moeten worden opgeknapt, om veiligheid, bereikbaarheid en onderhoudssituatie structureel te verbeteren.

Doelen

De verkeersveiligheid is verbeterd, de bereikbaarheid van Yerseke is vergroot en er is minder onderhoud nodig voor de N673.

Meekoppel kansen zijn benut ter verbetering van de spoorveiligheid en de behartiging van de belangen van de omgeving

Acties

In 2020 zijn de volgende acties gerealiseerd:

- Op 6 november 2020 hebben Provinciale Staten de Startnotitie voor het project vastgesteld. Dat was tevens het besluit om de volgende fases in het project op te starten.
- In 2021 wordt verder gewerkt aan de zaken die ook in de fasering op zijn genomen. Daarbij zal worden gewerkt volgens het Handboek Projecten en Programma's, dat door Provinciale Staten is vastgesteld.
- Voor Fase 1A (tracé naar het bedrijventerrein Olzendepolder, inclusief aanpak van de Molendijk) en 1B (rotonde Nishoek) zijn de Definitie- en Ontwerpfase opgestart, voor Fase 2 (Zanddijk en spoorviaduct) is de Definitiefase opgestart. Beide moeten leiden tot een voorstel aan Provinciale Staten in 2021 voor een verdere aanpak van het project.

Genomen besluiten

- * Principe definitief plan voor uitvoering van een eerste fase volgens tracé 3c is door GS op 27 september 2017 vastgesteld;
- * In 2018 heeft GS besloten fase 1 voornamelijk niet uit te voeren en eerst een verdiepende studie uit te voeren naar de mogelijkheden van een totaaloplossing.
- * De eindrapportage van deze verdiepende studie is door GS op 21 mei 2019 vastgesteld.
- * In september 2019 heeft GS besloten om nog geen voorkeur alternatief vast te stellen maar eerst in overleg te gaan met het ministerie van IenW over cofinanciering door het Rijk.
- * Op 3 december 2019 heeft GS besloten dat alternatief Bruin het voorgenoemde voorkeursalternatief is en te starten met een informele inspraakprocedure.
- * Op 9 juni 2020 heeft GS besloten om aan PS een Startnotitie voor het tracé Roze-Zwart aan te bieden
- * Op 6 november 2020 hebben PS de Startnotitie voor het project vastgesteld en daarmee tevens besloten om de volgende Fases in te gaan, zoals dit is opgenomen in het Handboek Programma's en Projecten.

Risico's

De belangrijkste risico's in de definitie- en ontwerpfasen van het project zijn:

- * Langdurige onzekerheid over of toekenning van een lagere (of geen) cofinanciering vanuit het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO) voor de ongelijkvloerse spoor kruising;
- * De berekende bijdragen van derden worden niet geëffectueerd.
- * Extra voorzieningen nodig voor kruising leidingenstraat en/of hoogspanningslijnen;
- * Onvoldoende capaciteit (kwantiteit en kwaliteit) bij projectteam.
- * Gebrek aan draagvlak in de omgeving, wat zich uit in weerstand tegen het project.

Als belangrijke risico's in de voorbereidings- en uitvoeringsfasen worden nu onderkend:

- * Onverwacht aantreffen van en/of schade aan archeologie, cultuurhistorische elementen.
- * natuur (stikstof/PAS), bodemwaarden, bodemverontreiniging (PFas, pesticiden), waterkeringen, kabels en leidingen;
- * Vertraging als gevolg van juridische procedures bij grondverwerving of in planologisch traject;
- * Meerwerkclaims

Zeeuws Deltaplan Zoet Water

Omschrijving

We merken allemaal dat het weer extremer wordt. Langdurige droogte en hevige hoosbuien komen steeds vaker voor. Zoet water is daardoor niet altijd voorradig op het moment dat je het nodig hebt. Boeren en fruitteilers merken dit direct bij de teelt van hun gewassen. Ook natuurgebieden hebben steeds vaker last van droogte. Daar willen we wat aan doen. In het Zeeuws Deltaplan Zoet Water (afgekort: ZDZW) werken tal van partijen samen om ervoor te zorgen dat vraag en aanbod van zoet water meer in balans komen.

Positie zoet water binnen het Deltaprogramma:

Zoet water heeft ook landelijk de aandacht. Binnen het Deltaprogramma van de Deltacommissaris, worden diverse maatregelen uitgewerkt om ervoor te zorgen dat Nederland ook in de toekomst over voldoende zoet water blijft beschikken, ook in droge perioden. Landelijk is er o.a. veel aandacht voor de verdeling van zoet rivierwater. Zo lopen er onderzoekstrajecten van de waterschappen en Rijkswaterstaat in de Zuidwestelijke Delta (o.a. om in de regionale watersystemen meer water vast te houden).

Situatie in Zeeland:

Vergeleken met andere regio's heeft onze provincie slechts zeer beperkt eigen aanvoer van zoet water. Voor een groot deel zijn we aangewezen op regenwater. Daarnaast is verzilting een specifiek aandachtspunt. Voor Zeeland kijken we daarom ook naar andere maatregelen. En werken we aan een eigen traject om te zorgen voor een robuuste zoetwatersituatie. Dat begon al in 2014 met de Proeftuin Zoet Water: een projectenprogramma met een innovatief onderzoekend karakter, gericht op zelfvoorziening. Daarnaast lopen er nog veel meer pilots en onderzoekstrajecten. Binnen het ZDZW willen we die trajecten samenbrengen en resultaten delen.

Doelen

Doel van het ZDZW is om in Zeeland in 2050 weerbaar te zijn tegen zoetwatertekorten. Die ambitie is voor heel Nederland in september 2019 is bepaald in het Bestuurlijk Platform Zoet Water (BPZ). De actuele zoetwatersituatie, die door autonome ontwikkelingen van zeespiegelstijging en klimaatverandering onder druk staat, zal via een actieve aanpak bestendig en zo mogelijk verbeterd moeten worden.

Naar verwachting zal de hoeveelheid neerslag op jaarbasis toenemen en groter zijn dan de totale vraag. Dat geeft hoop dat we de Zeeuwse zoetwatersituatie stabiel kunnen houden. Er is daarbij echter wel sprake van grote lokale verschillen. Per gebied liggen er specifieke kansen en aanpakken. Efficiënter omgaan met water kan immers op meerdere manieren, waarbij je kijkt naar vraag en aanbod. De oplossing kan liggen in technische aanpassingen van het watersysteem, maar ook in sociaal-economische transitie, teeltaanpassingen of innovatief en ruimtegebruik. We streven ernaar om het innovatieperspectief en de veerkracht bij gebruikers van zoet water te vergroten.

Acties

In 2020 zijn de volgende werkzaamheden en acties gerealiseerd:

- Interne projectteam en externe werkgroep geformeerd en operationeel.
- Startnotie opgesteld (zie verder bij "Genomen besluiten").
- Projectplan opgesteld en ter informatie aan Provinciale Staten verstuurd.
- In nauwe samenwerking met het waterschap en in overleg met de andere stakeholders is een eerste versie van de zogenaamde verkenningenkaart zoet water (voorheen kansenkaart) voor regionale watergebruikers uitgewerkt en online geplaatst.
- Diverse onderzoeken en verkenningen opgestart, om te komen tot bespreeknotities als bouwstenen voor het ZDZW.
 - Uit laten voeren en bijdrage verleend aan praktijkonderzoek Ondergronds beregenen door de stichting ter exploitatie van Proefboerderij Rusthoeve.
 - Bijdrage verleend aan de broedplaats gemeente Schouwen-Duiveland en het project Drainstore.

- Gestart met overleg met andere betrokken overheden over het, voor de uitvoering van het ZDZW benodigde, budget en het provinciaal aandeel en rol.

Risico's

Binnen het projectplan zijn risico's onderkend met name qua kwaliteit en tijd. Deze risico's zijn aangedragen en besproken binnen de externe werkgroep. De risico's zijn ook in NARIS opgenomen.

Genomen besluiten

- Motie PS "Deltaplan Zoetwater" 10 november 2017.
- PS besluit "Zomernota 2019 Samen verschil maken in Zeeuwse opgaven" 15 november 2019: ZDZW benoemd als groot project.
- Op 29 mei 2020 hebben Provinciale Staten, op basis van de "startnotitie ZDZW", tot de start van dit grote project besloten.
- Op 25 september 2020 hebben Provinciale Staten ingestemd met de afronding van de definitiefase van het project en de overgang naar de onderzoek- en planvormingsfase.

Wat mag het kosten ?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020	Wijzigingen 2020	Begroting 2020 NW	Rekening 2020	Restant
Lasten					
010101 Waterdunen	3.377	-1.344	2.033	1.998	-35
010102 Natuur Pakket Westerschelde	13.875	3.947	17.822	13.617	-4.204
010103 MAR-kazerne	801	15.437	16.238	16.269	31
010104 Thermphos	0	58	58	-2.225	-2.283
010105 Zeeuws Deltaplan ZW	0	955	955	748	-207
010201 Strategische opgaven - stelpost	0	175	175	275	100
010202 Klimaatadaptatie	0	117	117	119	2
010203 Ruimtelijke kwaliteit	0	129	129	65	-64
010204 Slimme mobiliteit	0	329	329	306	-22
010205 Zichtbaar Zeeland	0	875	875	809	-66
010206 Stikstof	0	272	272	254	-18
019999 Ambtelijke inzet	1.658	26	1.683	1.662	-22
Totaal Lasten	19.710	20.975	40.685	33.898	-6.787
Baten					
010101 Waterdunen	3.516	-2.619	897	1.039	142
010102 Natuur Pakket Westerschelde	13.875	3.947	17.822	13.617	-4.204
010103 MAR-kazerne	618	14.750	15.368	15.400	32
010104 Thermphos	0	0	0	168	168
010105 Zeeuws Deltaplan ZW	0	67	67	67	0
010204 Slimme mobiliteit	0	109	109	58	-51
Totaal Baten	18.009	16.253	34.262	30.349	-3.913
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.702	-4.722	-6.424	-3.549	2.875
Onttrekkingen					
980199 Bestemmingsreserves-Pr.1	-2.670	114	-2.556	-2.556	0
Toevoegingen					
980199 Bestemmingsreserves-Pr.1	3.216	-2.502	714	714	0
Mutaties reserves	-547	2.388	1.842	1.842	0
Resultaat na bestemming	-2.249	-2.333	-4.582	-1.708	2.875